

KARPUZ YETİŞTİRİCİLİĞİ

Karpuz (*Citrullus vulgaris*) **Cucurbitaceae** familyasının **Citrullus** türüne bağlı bir senelik kültür bitkisidir. Karpuz tarımı, dünyada ve ülkemizde oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Dünya karpuz üretiminin %20' si Türkiye'de yapılmaktadır.

YETİŞTİRME İSTEKLERİ

Karpuz, sıcak ve ılık iklimde yetişir. Soğuklardan çok etkilendiği için yetiştirme devresinde don tehlikesi olmamalıdır. Oldukça uzun ve sıcak bir gelişme devresine ihtiyaç vardır. Tohum ekiminde toprak sıcaklığı 12°C' nin üzerinde olmalıdır. Nem oranı fazla olan yerlerde hastalıklar görülebilir.

Karpuz yetiştirmek için en elverişli topraklar akarsu kenarlarındaki milli topraklarla derin, geçirgen su tutma kapasitesi yüksek kumlu-tınlı veya tınlı kumlu topraklar seçilmelidir. Kumlu topraklarda erkencilik sağlanır. Ağır killi topraklar ve hafif topraklarda çok iyi bir gübreleme ile karpuz yetiştirilebilir. Karpuz diğer birçok kültür bitkisine göre aside karşı dayanıklıdır. En elverişli toprak pH 5.0-6.5 olan topraklarda iyi yetişmektedir. Drenajın yetersiz olduğu ve

taban suyu seviyesinin 1 m' nin altında bulunduğu yerlerde başarılı bir yetiştiricilik sağlanamaz.

YETİŞTİRME TEKNİĞİ

Karpuz yetiştiriciliğinde Antraknoz, Fusarium ve mildiyö hastalığının görüldüğü yerlerde toprak hazırlığına sonbaharda ilk yağışlardan sonra başlanmalıdır. İlk yağışlardan sonra toprak tavadan derin sürüm yapılmalıdır. Eğer yağışlar gecikirse yağışları beklemeden derin sürüm yapılabilir. Derin sürümün arkasından kesekleri parçalamak için kültüvator veya diskharrow ile ikileme yapılır. İkinci

toprak işleme dönemi ise Şubat-Mart ayları olup uygun toprak tavaında kültüvator ile toprak işlenerek arazi ekim ve dikime hazır hale getirilir. Ekimden önce tarlada otlama görülürse tekrar kültüvator ile toprak işlenmesi yapılabilir.

Karpuz tarımında erkencilik için fide ile yetiştiricilik yapılır. Bunun için 10x13 cm ebadındaki altı delinmiş plastik torbalar kullanılır. Bu torbalar torf veya harç ile doldurulur. Harç yapmak için hacim olarak 1 ölçü bahçe toprağı, 1 ölçü iyi yanmış ahır gübresi ve 1 ölçü dere kumu kullanılır. İlkbaharda Harç dolu torbalara karpuz tohumları 4-5 cm derinliğe ekilir. Her torbaya tohumun kalitesine göre 1-2 adet tohum bırakılır. Bu torbalar süzgeçli kovalarla sulanarak seralar veya yüksek tünellere konur. Torbalarda yetişen fidelerde yabancı ot temizliği yapıp sulaması yapılır. Normal şartlarda fideler 30-45 gün içinde dikime hazır hale gelir. Dikime hazır hale gelen fideler alınıp 2 m sıra arası ve 75 cm sıra üzeri olacak şekilde daha önceden kültüvator ile sürülmüş ve karık pulluğu ile karıkları açılmış olan tarlaya dikilir. Plastik torbalardan fideler çıkarılırken fide toprağının dağılmamasına özen gösterilmeli ve dikimden sonra mutlaka can suyu verilmelidir.

İyi bir karpuz yetiştiriciliği için gübreleme gereklidir. Sonbaharda derin sürümden sonra 4-6ton/da ahır gübresi atılarak kültüvatörle karıştırılmalıdır. 30-50 kg arasında kompoze gübre verilir. Gübreleme toprak tahlili sonuçlarına göre yapılması uygundur

Verimin yüksek ve kaliteli olması için bitkinin kök bölgesinde yeterli nemin bulundurulması gerekir. Bu nedenle karpuz yetiştiriciliğinde sulama yapılmalıdır. Karpuz fideleri tarlaya şaşırtıldıktan sonra iyi bir can suyu verilirse bitkiler uzun süre sulamaya ihtiyaç duymadan gelişme gösterirler. Fideler küçükken fazla sulama yapılırsa gelişmeyi olumsuz yönde etkiler. Meyve oluşum dönemine kadar mümkün olduğu kadar az sulama yapmak gerekir. Meyve büyüklüğü 5-6 cm olduktan sonra normal sulamalar yapılmalıdır. Bu devreden itibaren 15 günde bir sulama yapılmalıdır. Sulamalarda 0-90 cm toprak derinliği tarla kapasitesine getirilmelidir. Sulamalara bitkiler verimden düşmeye başladığında son verilmelidir. Fideler tarlaya şaşırtıldıktan sonra yapılacak olan birinci ve ikinci sulamadan sonra çapalama yapılmalı ve yabancı otlar temizlenmelidir. Bitkilerin kolları geliştikten sonra çapa işleri yapılmamalıdır.

HASAT ve VERİM

Hasat devresinde olgunluk tayini meyve ve meyve sapındaki bazı değişikliklerle anlaşılmaktadır. Olgun karpuz hafifler. Kabuğu parlamakta ve tırnakla kolayca sıyrılır. Meyve sapına bağlı bulunan kulakçıklar kurur ve meyve sapı inceler. Meyve üzerine parmakla vurulduğunda tok bir ses gelir. Hasat bıçakla yapılır. Bir kökten 2-5 meyve alınır. Karpuzlar hasat, depolama ve taşıma sırasında zedelenmemelidir. Depolamada üst üste fazla konmamalı ve depolarda fazla bekletilmeden kısa sürede pazara sunulmalıdır.

Gerekli kültürel tedbirler alındığında karpuzdan sulu şartlarda 5.000-6.000 kg/da verim alınabilmektedir.

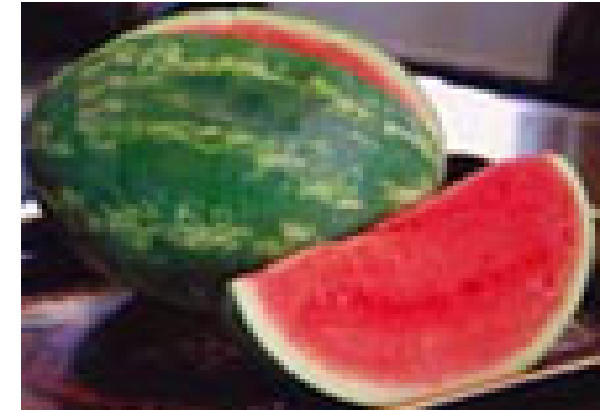
Adres	Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	0 362 231 37 00
Fax	0 362 233 21 63
e-mail	cey@samsuntarim.gov.tr
web	www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Karpuz Yetiştiriciliği

Sevinç SAYGILI
Ziraat Mühendisi

No: S/17

2005